

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู โดยวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2540 ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ 6 อำเภอ คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองบัวลำภู 78 คน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสว่างแดนดิน 79 คน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสัง จำนวน 60 คน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนากลาง จำนวน 44 คน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสว่างวัฒนา จำนวน 37 คน และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนาวัง จำนวน 23 คน รวม 321 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เลือกจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2540 จากจำนวนประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 321 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กระทำโดยการสุ่มแบบระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการ

ชั้น (Strata) ตามขนาดของโรงเรียน ร้อยละ 90 ของจำนวนผู้บริหารที่เป็น
 ประชากร ได้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 97 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง
 จำนวน 130 คน และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 62 คน รวมเป็น 289 คน
 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาอำเภอ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	ประชา	กลุ่ม	ประชา	กลุ่ม	ประชา	กลุ่ม
	กร	ตัวอย่าง	กร	ตัวอย่าง	กร	ตัวอย่าง
เมืองหนองบัวลำภู	26	23	34	31	18	16
นากลาง	12	11	17	15	15	14
ศรีบุญเรือง	34	31	34	31	11	10
โนนสัง	23	21	31	28	6	5
สุวรรณคูหา	7	6	18	16	12	11
นาหว้า	6	5	10	9	7	6
รวม	108	97	144	130	69	62

จากตารางที่ 1 ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบธรรมดา (Simple random)
 ด้วยการจับฉลากจากประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 321 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง
 ทั้งสิ้น จำนวน 289 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) โดยมีตัวเลือกให้เลือก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Rating Scale) เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่

1) การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน	จำนวน 8 ข้อ
2) การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	จำนวน 10 ข้อ
3) การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน	จำนวน 10 ข้อ
4) การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	จำนวน 10 ข้อ
5) การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	จำนวน 10 ข้อ

3.3.2 เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Likert Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

5 หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติมาก
3 หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติน้อยที่สุด

3.3.3 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมความรู้ และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน จากเอกสาร วารสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแบบสอบถามจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับการสัมภาษณ์เพื่อรับความรู้จากนักวิจัย

นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างแบบสอบถาม โดยพิจารณาข้อมูลจากการศึกษา ค้นคว้าดังที่กล่าวมาแล้ว โดยการเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน (ดูรายละเอียดภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษา ตลอดจนการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3) นำข้อมูลจาก 1-2 นำมาวิเคราะห์ปรับปรุงแบบสอบถาม นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาสั่งเสนอแนะตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไข จะได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านผือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

5) การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ กระทำโดยการรวบรวมคะแนนทั้งหมดของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน แล้วเรียงคะแนน โดยแบ่งกลุ่มน้ำหนักคะแนนสูงออกมา 25 % เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มที่ได้น้ำหนักคะแนนต่ำออกมา 25 % เป็นกลุ่มต่ำแล้วคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม และแทนค่าในสูตร (ลัวัน อังคนา สายยศ, 2528, 215-216) ได้ค่าอำนาจเป็นรายข้อ หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความแปรปรวน (Variance) ของแต่ละข้อทั้งสองกลุ่ม จากนั้นนำมาหาค่าความแตกต่างระหว่างทั้งสองกลุ่ม โดยใช้ (t-test) แล้วเลือกเอาเฉพาะคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด คือมีค่า t เท่ากับหรือมากกว่า 3.06 ขึ้นไป ดังปรากฏการวิเคราะห์ในภาคผนวก

6) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนแบค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งชุดเท่ากับ 0.98

7) จัดนิพนธ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู
- 2) ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู แจ้งไปยังสำนักงานการประถมศึกษาในสังกัดทุกอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยกรอกข้อมูลแบบสอบถาม
- 3) ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาทุกอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อส่งแบบสอบถามไปทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประสานงานกับประธานกลุ่มโรงเรียน และผู้บริหารตลอดระยะเวลาที่จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
- 4) ในการจัดเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ ประจำสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูล หากไม่ครบ ผู้วิจัยจะออกติดตามเก็บด้วยตัวเอง

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและเก็บรวบรวมข้อมูลมีจำนวนดังตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งไปที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ตอบรับกลับคืนมา

ขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม		
	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก	97	90	92.78
ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง	130	129	99.23
ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก	62	62	100.00
รวม	289	281	97.23

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 281 ชุด โดยคัดเลือกเอาเฉพาะที่สมบูรณ์เท่านั้น แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS\PC⁺ จากนั้นนำมาประมวลผลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ F-test (One-way Anova)

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1) นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 281 ฉบับ มาจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง บันทึกลงตารางข้อมูล (Coding Book) และตารางบันทึกข้อมูล (Coding Sheet) เป็น 4 กลุ่ม คือ เพศ ภูมิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร แล้วใช้วิธีตรวจให้คะแนนน้ำหนักสมมติของตัวเลือกที่เป็นคำตอบของแต่ละข้อดังนี้

ให้คะแนน 5 เมื่อตอบลงในช่องที่ 5 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติมากที่สุด

ให้คะแนน 4 เมื่อตอบลงในช่องที่ 4 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติมาก

ให้คะแนน 3 เมื่อตอบลงในช่องที่ 3 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติปานกลาง

ให้คะแนน 2 เมื่อตอบลงในช่องที่ 2 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติน้อย

ให้คะแนน 1 เมื่อตอบลงในช่องที่ 1 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติน้อยที่สุด

2) นำคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู นำมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. โดยจำแนกเป็นรายชื่อ รายด้าน โดยรวม

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ในแต่ละด้านตามสมมติฐานข้อ 1,2 และ 3 โดยหาค่า F-test การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของ Sheffe' test

3) วิเคราะห์ข้อมูลระดับปฏิบัติ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม
ทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์ประเมินความคิดเห็น (Opinionnaire) ของ เบสท์ (Best) 1963 :

204-208) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติน้อยที่สุด